

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертаційне дослідження Сергієнка Олександра Васильовича
«Публічне адміністрування громадянського контролю в галузі
містобудування в Україні», подане на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне
право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми, обраної для дисертаційного дослідження.
Важливість і необхідність дослідження питання публічного адміністрування громадянського контролю в галузі містобудування обумовлено тим, що досконала система громадянського контролю здатна впливати на розв'язання цілого комплексу проблем, що виникають у містобудівній галузі. По-перше, наявність в державі дієвого інституту громадянського контролю гарантує всім суб'єктам захист їх прав і законних інтересів у галузі містобудування. По-друге, належне правове регулювання діяльності суб'єктів, що здійснюють громадянський контроль, сприятиме розвитку містобудівної галузі, зменшенню конфліктів, які виникають у ній. По-третє, розширення прав суб'єктів громадянського контролю у містобудівній сфері, виконання ними певних функцій поряд із органами публічної влади дозволить попереджати корупційні прояви.

Особливо слід відмітити, що нині наявні лише дослідження окремих питань містобудівної галузі, про що пише і дисертант – «аналіз адміністративно-правового забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва здійснив К. Резворович; питання адміністративно-правових засад взаємодії державних органів влади з інститутами громадянського суспільства в окремих сферах суспільного життя аналізували Ю. Парубець та Ю. Торкайло; юридичну природу надання адміністративних послуг у сфері містобудування розкрив О. Ляшко; державному контролю у сфері будівництва присвятили свої праці В. Ромасько та А. Матвійчук», а комплексне дослідження питань

адміністрування громадянського контролю відсутнє, тому питання, яким присвятив роботу О.В.Сергієнко є цікавими та такими, що сприятимуть розвитку адміністративно-правової науки.

Вище викладене дає підстави стверджувати, що актуальність наукового дослідження О.В.Сергієнка не викликає сумнівів. Обрана тема має важливе теоретичне і практичне значення.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Ознайомлення із змістом дисертації та її автореферату свідчить про достатній ступінь обґрунтованості та достовірності наукової роботи О.В.Сергієнка, а саме:

а) належним дослідженням і аналізом законодавства України, яке стосується містобудівної сфери та контролю тощо;

б) значним використанням наукової юридичної літератури, наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі фінансового, адміністративного права, які досліджували окремі аспекти контролю, галузі містобудування, публічного управління тощо;

в) опрацюванням емпіричного матеріалу, зокрема матеріалів узагальнення діяльності органів публічної влади України в галузі містобудування, результатів соціологічних досліджень щодо проблеми громадянського контролю в досліджуваній сфері, програм політичних партій та статутів громадських організацій;

г) використанням у дисертації сучасної теорії пізнання соціальних явищ, що охоплює комплекс теоретичних методів, зокрема: системно-структурний, логіко-семантичний, порівняльно-правовий, історико-правовий, індуктивний та інші.

Пропозиції автора є самостійними й обґрунтованими.

Обсяг та склад використаної в роботі науково-теоретичної інформації, апробація основних положень і висновків дисертаційного дослідження здійснена у 9 наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях України з

юридичних наук, 1 – у науковому виданні іншої держави, 10 – у наукових статтях опублікованих в інших виданнях та 13 тезах доповідей, опублікованих за матеріалами науково-практичних конференцій – це підтверджує достовірність отриманих автором результатів.

Таким чином, вище зазначене свідчить про обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації О.В.Сергієнка.

У дисертації обґрунтовано ряд висновків і пропозицій, які мають важливе значення як у теоретичному, так і у практичному плані.

Вдало у роботі вперше виявлено й узагальнено принцип побудови розвиненого громадянського суспільства, який полягає в тому, що публічна влада не тільки має формуватися громадянами, але й усебічно має передаватися на муніципальний рівень – суб'єктам громадянського суспільства, а найголовніше – вийти на той рівень, коли кожен голос (думку) громадянина влада має почути, більше того – кожен громадянин має займати активну громадянську, політичну та публічно-управлінську позицію (с. 40).

Слід підтримати висновок про те, що громадянський контроль як об'єкт публічного адміністрування у галузі містобудування – це здатність кожного окремого громадянина та формальних і неформальних об'єднань громадян впливати на спеціальних суб'єктів публічної адміністрації, здійснювати щодо них перевірку й облік того, як вони виконують покладені на них завдання та реалізують свої функції, насамперед щодо недопущення узурпації влади шляхом активної участі у справах суспільства і держави, здатності до цієї участі, глибокого усвідомлення своїх прав та обов'язків з метою створення та підтримання повноцінного життєвого середовища, належного планування та розвитку населених пунктів (територій); будівництва та збереження будівельних об'єктів, створення інженерної та транспортної інфраструктури (с. 71). Заслужовує на увагу поділ автором принципів публічного адміністрування громадянського контролю в галузі містобудування на загальні принципи

(верховенства права та розвиненого громадянського суспільства); спеціальні принципи (дієвості в контролі); принципи містобудування з урахуванням чинників громадянського контролю; принципи публічного управління щодо контролю за спеціальними суб'єктами публічного адміністрування в галузі містобудування (с. 73).

Вдало удосконалено наукове розуміння громадянського контролю, який базується на громадянському договорі між громадянином і державою, а тому може й має здійснюватися як будь-яким громадянином, так і об'єднаннями громадян, які бажають з'ясувати, наскільки влада є відповідальною і належно виконує свої обов'язки (с. 84).

Слід погодитися з автором, що сучасний стан регулювання відносин щодо громадянського контролю за діяльністю органів публічної влади у сфері планування територій є проблемним, саме це є однією з основних причин виникнення суспільних заворушень у цій сфері, яка є не тільки технічно складною, але і мало відкритою для громадянського контролю (с. 146-147).

Обґрунтованим є висновок про те, що ліцензування й сертифікація як інструменти публічного адміністрування громадянського контролю в галузі містобудування – це зовнішній вираз однорідних за своїм характером і правовою природою груп адміністративних дій суб'єктів громадянського контролю, реалізованих у межах відповідної визначеної законом компетенції (або на основі природного права – робити все крім того, що прямо заборонено законом) із метою досягнення відкритості в діяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо ухвалення прозорих рішень з урахуванням балансу інтересів забудовників, громади і держави та забезпечення публічного інтересу суспільства загалом (с. 148).

Зі знанням проблем містобудівної галузі автором комплексно узагальнено актуальні проблеми публічного адміністрування громадянського контролю в галузі містобудівної діяльності в Україні, до яких віднесено: неналежне законодавче врегулювання найбільш важливих категорій у досліджуваній

сфері; застосування заходів публічного громадського обговорення на досить пізніх стадіях розгляду суспільно важливих питань; факультативне юридичне значення результатів громадянського контролю; неповне оприлюднення містобудівної інформації; недовірливість громадських інспекторів у сфері архітектурно-будівельного контролю; відсутність єдиного публічного реєстру містобудівної документації (с. 194).

Вагомими є пропозиції дисертанта щодо необхідності змінити підходи до питання участі громадськості в ухваленні рішень (с. 197 -198).

Такими, що заслуговують на підтримку законодавця є пропозиції щодо доповнення Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» новим розділом «Громадянський контроль», в якому визначити поняття, форми та механізми громадянського контролю в галузі містобудівної діяльності (с. 196).

Повнота викладення положень дисертації в роботах опублікованих автором та їх апробація. Автореферат дисертації та опубліковані праці достатньо повно репрезентують основний зміст проведеного наукового дослідження і відображають особистий внесок здобувача в досягненні отриманих наукових результатів. Ознайомлення зі змістом наукових публікацій автора свідчить про повноту викладення в них основних положень та результатів роботи.

Важливість одержаних автором результатів для юридичної науки, правозастосовної та правотворчої практики. О.В.Сергієнком проведено важливе для юридичної науки, правотворчості та правозастосовної практики дослідження, висновки та пропозиції якого мають практичний характер і можуть бути використані у правотворчості, правозастосовній діяльності, освітньому процесі, науково-дослідній сфері.

Примітно, що до роботи додано відповідні довідки, акти впровадження.

Апробація результатів дисертації. Одержані здобувачем у процесі дослідження висновки, узагальнення та пропозиції оприлюднено під час

виступів на науково-практичних конференціях: «Тенденції та пріоритети реформування законодавства України» (м. Одеса, 2–3 жовтня 2015 р.); «Актуальні питання сучасної науки» (м. Львів, 16–17 жовтня 2015 р.); «Пріоритетні напрями розвитку правової системи України» (м. Львів, 6–7 листопада 2015 р.); «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика» (м. Запоріжжя, 20 листопада 2015 р.); «Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук» (м. Київ, 28–29 жовтня 2016 р.); «Теорія і практика сучасної науки» (м. Дніпро, 24–25 лютого 2017 р.); «Дні науки філософського факультету 2017» (м. Київ, 25–26 квітня 2017 р.); «Державне управління в Україні: виклики та перспективи» (м. Запоріжжя 12–13 травня 2017 р.); «Публічне управління та адміністрування: конкурентні виклики сучасності» (м. Львів, 30 березня 2018 р.); «Дні науки філософського факультету 2018» (м. Київ, 26–27 квітня 2018 р.); «Державне управління в Україні: виклики та перспективи» (м. Запоріжжя, 11–12 травня 2018 р.); «Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття» (м. Чернівці, 25–26 травня 2018 р.); «Сучасні перспективи розвитку науки» (м. Київ, 8–9 вересня 2018 р.).

Позитивна оцінка дисертації О.В.Сергієнка не виключає й окремих дискусійних положень.

1. У дисертаційному дослідженні О.В.Сергієнка вживає такі поняття як: «об'єкт контролю» (с. 92); «об'єкт громадянського контролю» (с. 92, 121, 147); «підконтрольний суб'єкт» (с. 130, 131, 150); «підконтрольна особа» (с. 179), але не подає їх авторські визначення. Відомо, що серед науковців відсутня єдина позиція стосовно того, що є об'єктами контролю, підконтрольним суб'єктом чи підконтрольним об'єктом, з погляду на це хотілося б почути думку дисертанта стосовно сутності вказаних понять.

2. Підрозділ 1.3 має назву «Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації та функції громадянського контролю в галузі містобудування», але у ньому автор не зупиняється на визначенні поняття

«суб'єкт публічної адміністрації» та не окреслює види таких суб'єктів. На наш погляд робота б краще сприймалася якби автор приділив увагу цим питанням.

3. Складно погодитися з пропозиціями дисертанта щодо необхідності розробки та прийняття Містобудівного кодексу України, можливо краще внести зміни і доповнення до тих нормативно-правових актів, які не відповідають вимогам сьогодення, є суперечливими тощо.

4. Рецензована праця має практичне значення – це констатація факту. Проте дисертанту доцільно було б у додатках до роботи помістити проекти законів, які містили б пропоновані ним зміни і доповнення.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність у цілому, оформлення. Виходячи з вище викладеного, можна стверджувати, що дисертація О.В.Сергієнка є кваліфікаційною і завершеною науковою працею, виконаною особисто дисертантом.

Дисертація містить отримані особисто автором науково обґрунтовані результати, які розв'язують наукове завдання щодо публічного адміністрування громадянського контролю в галузі містобудування в Україні, що мають істотне значення для науки адміністративного права. За своїм змістом, науковою значимістю, обрана тема відповідає проблематиці дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Дисертація оформлена відповідно до існуючих вимог Міністерства освіти і науки України.

Висновок

Дисертація Сергієнка О.В. «Публічне адміністрування громадянського контролю в галузі містобудування в Україні» є завершеною науковою роботою, яка відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата

юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник,**

Громадська організація

«Академія адміністративно-правових наук»

В.О.Оксін